

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

تاخیر رشد داخل رحمی

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: 1403

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

شرح بیماری:

تاخیر رشد داخل رحمی اشاره به یک بیماری است که در آن نوزاد متولد نشده کوچکتر از حالت نرمال است زیرا روند رشد او در داخل رحم به مقدار طبیعی صورت نمی گیرد.

علائم:

کوچکتر بودن کودک نسبت به سن حاملگی که برخی مواقع توسط مادر نیز قابل تشخیص می باشد.

علل شایع:

اختلالات جفت: عوامل مختلفی می توانند مانع رسیدن اکسیژن و مواد غذایی از جفت به جنین و در نتیجه منجر به تاخیر رشد داخل رحمی شوند

بارداری چند قلوپی

کوچک، بد فرم، ناقص بودن، جدا شدن جفت، جفت سر راهی و ...

اکلامپسی یا پره اکلامپسی (مسمومیت بارداری)

مشکلات مرتبط با کروموزوم: این مشکلات منجر به تولد نوزاد با وزن کم تر از حد عادی می شود.

سندرم داون

آنسفال جنین

اختلالات کلیوی

مشکلات مرتبط با مادر:

بیماری های قلبی- کلیوی

کم خونی شدید مادر

اختلالات انعقادی و خونی

بیماری ریوی

سو تغذیه و وزن بسیار کم مادر

اعتیاد مادر به سیگار و مواد مخدر

دیابت پیشرفته

انواع عفونت ها:

سیفلیس

سرخچه

سیتومگالوویروس

توکسوپلاسموز

عوامل خطر:

سو استفاده از الکل

مصرف سیگار و دخانیات

اعتیاد به دارو

عوارض احتمالی:

زایمان زودرس و وزن کم هنگام تولد

افزایش احتمال سزارین

امکان بروز بیماری هایی از جمله چاقی، دیابت نوع دو، مشکلات قلبی- عروقی و فشار خون بالا در بزرگسالی برای این نوزادان افزایش پیدا می کند.

کاهش قند خون و سطح اکسیژن نوزاد بلافاصله بعد از زایمان.

مرگ جنین در رحم مادر قبل از تولد

تشخیص:

تشخیص با معاینه روتین بارداری توسط ماما و مطابقت اندازه رحم با سن محاسبه شده بارداری یا اندازه گیری فاصله بالای رحم تا استخوان شرمگاهی صورت می گیرد

جریان خون، میزان مایع درون رحمی یا مایع آمنیوتیک اطراف جنین بررسی می‌کند.

اگر تاخیر رشد داخل رحمی سلامت نوزاد را در معرض خطر قرار دهد ممکن است پزشک تصمیم به زایمان زود هنگام نماید.

اگر طبق تشخیص پزشک کودک بیش از حد ضعیف باشد و امکان زایمان طبیعی وجود نداشته باشد سزارین تجویز می‌شود.

رژیم غذایی:

مواد غذایی حاوی آهن خون و امگا3 و پروتئین را در برنامه غذایی خود قرار دهید، تخم مرغ، شیر، لبنیات، گوشت، آب گوشت، کباب مرغ، سوپ مرغ، ماهی فراوان مواد حاوی پروتئین هستند. مواد غذایی حاوی آهن عبارتند از: انواع گوشت ها (مخصوصا بوقلمون)، جگر، عدس، زرده تخم مرغ، اسفناج، کشمش و آلوی خشک.

میوه ها و سبزیجات تازه به خصوص میوه هایی که ویتامین ث دارند مانند: پرتقال، لیمو شیرین، سبزی خوردن، گوجه فرنگی، فلفل دلمه ای و نارنگی را در برنامه غذایی خود قرار دهید.

موادی که کلسیم دارند را بیشتر مصرف کنید تا جذب آهن بیشتر شود.

از مصرف غذاهای نفاخ و دیر هضم اجتناب کنید.

جهت جلوگیری از یبوست رژیم غذایی پرفیبر و مایعات مصرف کنید.

یک برنامه غذایی سالم و مناسب داشته باشید و از مصرف غذاهای پر کالری و با ارزش غذایی کم خودداری کنید.

و در صورت نیاز از دیگر روش های تشخیصی ذکر شده در زیر استفاده می‌شود:

- **سونوگرافی:** با مقایسه سونوگرافی های بعدی با سونوگرافی هایی که در ابتدای بارداری انجام داده اید، می‌توان روند رشد جنین و وقوع تاخیر رشد داخل رحمی را تشخیص داد. در صورت تاخیر در رشد داخل رحمی، رحم به اندازه ای که باید رشد نمی‌کند.
- **جریان داپلر:** جریان داپلر یک تکنیک است که با استفاده از امواج صوتی مقدار و سرعت جریان خون در رگ های خونی را اندازه گیری می‌کند. پزشکان ممکن است از این روش برای بررسی جریان خون در بند ناف و عروق مغز نوزاد استفاده کنند.

- **بررسی وزن مادر:** پزشکان به طور معمول وزن مادر را در هر معاینه و پیش از زایمان اندازه گیری و ثبت می‌کنند. افزایش وزن در مادر می‌تواند برای اندازه گیری رشد کودک متولد نشده اش هم استفاده شود اگر یک مادر است افزایش وزن ندارد این می‌تواند یک مشکل رشد در نوزاد او را نشان دهد.

- **نظارت بر جنین:** این روش شامل قرار دادن الکتروود حساس در روی شکم مادر است. الکتروود در محل توسط یک وزن سبک به یک مانیتور متصل می‌شوند. سنسور سرعت و الگوی ضربان قلب کودک را اندازه گیری و آن ها را بر روی یک مانیتور نمایش و یا آن ها را چاپ می‌کند.

درمان:

- در صورتی که تاخیر رشد داخل رحمی در اوایل بارداری تشخیص داده شود، شرایط شما و جنین تان هر چند وقت یک بار توسط پزشک بررسی می‌شود و پزشک وضعیت جنین شما را از لحاظ ضربان قلب، حرکات،